

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Information Awareness and Behavior of Exposure to Information about Coronavirus 2019 through Social Media of Phuket Rajabhat University Students

พงศภัค แซ่ด่าน¹ อนุภัทร ลูกเมือง¹ ภาวิกา ขุนจันทร์² และ วรรัตน์ จงไกรจักร*²

Pongsapak Saedan¹ Anuphat Lukmueang¹ Pawika Kunchan² and Worrarat Jongkrajak*²

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต¹

Undergraduate Students Business Computer Program Faculty of Management Sciences Rajabhat, Phuket University¹

อาจารย์ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*²

Lecturer Department of Business Computer Faculty of Management Sciences Rajabhat, Phuket University*²

*Corresponding author, email: worrarat.j@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในการป้องกันโควิด 2) การรับรู้ในการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อป้องกันโควิด และ 3) การใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ประชากร คือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีจำนวนทั้งสิ้น 8,228 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่าง ได้เท่ากับ 381 คน ใช้การสุ่มแบบแบบชั้นภูมิ และสุ่มไม่อาศัยความน่าจะเป็นแบบบังเอิญ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ใช้สื่อเครือข่ายทางสังคมผ่านสมาร์ทโฟน และติดตามข่าวสารออนไลน์ ในช่วงเช้า 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ มีการป้องกันและให้ความสำคัญในการป้องกันโควิดโดยการสวมหน้ากากอนามัยมากที่สุด โดยคิดว่าโอกาสเสี่ยงในการสัมผัสมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้การป้องกันโควิดจากการใช้สมาร์ทโฟนอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.11) มีการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.21) ปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ ระดับการศึกษา คณะ) แตกต่างกัน มีการรับรู้แนวทางป้องกันโควิดที่แตกต่างกัน และมีการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดรวมทั้งยังนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คำสำคัญ: พฤติกรรม การรับรู้ การใช้สมาร์ทโฟน การป้องกันโควิด-19

Abstract

This study aims to investigate the smartphone use behavior for COVID-19 prevention, the awareness of smartphone use for COVID-19 prevention, and how to use a smartphone wisely in order to find solutions to COVID-19 prevention among Phuket Rajabhat University students. A sample of 381 from the population of 8,228 Phuket Rajabhat University students was obtained using stratified and non-probability accidental sampling. Questionnaires were used for gathering data which were analyzed using descriptive statistics. The results showed that the majority of the respondents used social media to catch up with online news, in the morning, 2-3 times a week via their smartphones. They were most aware of the importance of COVID-19 prevention by wearing face masks as, for them, there was the highest risk of infection. The respondents were least aware of COVID-19 prevention from using their smartphones (mean = 2.11). In terms of the overall wise use of a smartphone to find solutions to COVID-19 prevention, it was found at a low level (mean = 2.21). Respondents with different personal factors (age, educational level, and faculty) had different levels of awareness in how to prevent COVID-19 and how to use a smartphone wisely. The results of this study provide basic information on wise smartphone use for COVID-19 prevention and they can also be applied in everyday life for Coronavirus 2019 prevention.

Keywords: Behavior, Awareness, Use of Smartphones, COVID-19 Prevention

บทนำ

หลักการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ตามมาตรฐาน ให้มีการเว้น ระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เพื่อป้องกันการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ที่แพร่กระจายผ่านการสัมผัสกับผู้ติดเชื้อผ่านทางละอองเสมหะจากการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย จากคนสู่คนซึ่งมาตรการนี้ได้ส่งผลดี ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อลดลง (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

สมาร์ทโฟนเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ผสมผสานการทำงานของคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้กับ โทรศัพท์เคลื่อนที่อีกทั้งยังมีระบบปฏิบัติการที่รองรับโปรแกรมประยุกต์อื่นและแอปพลิเคชัน (Application) ที่สามารถตอบสนองความต้องการในการใช้สอยของทุกคนได้หลากหลายในทุกๆ ที่ทุกเวลาในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ถ่ายภาพ การค้นหา ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาหาวิธีรับมือและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโควิดได้ การประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากเป็นช่องทางหลักที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบันรวมทั้งการใช้งานการถ่ายทอดสด ซึ่งเป็นส่วนขยายของการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างสูง ภายหลังได้มีการรายงานผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงยกระดับการเฝ้าระวังโดยได้มีการจัดตั้ง “ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)” (ศบค.) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มาตรการ ต่างๆ ที่ประชาชนควรถือปฏิบัติ (กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ, 2563)

ข้อมูลการรายงานของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการระบาดระลอกสาม พบอัตราผู้ป่วยติดเชื้อจำนวน 218,131 ราย และอัตราผู้เสียชีวิตจำนวน 1,629 ราย โดย 5 จังหวัดลำดับแรกของประเทศไทย ที่มีผู้ติดเชื้อมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 110,628 คนเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาเป็นจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 26,616 คน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 16,653 คน จังหวัดสมุทรสาคร 16,320 คน จำนวน และจังหวัดชลบุรี จำนวน 14,703 คน โดยการระบาดระลอกสามนี้กระทรวงสาธารณสุขได้มีการทบทวนแนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน บูรณาการความร่วมมือ ทุกภาคส่วนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจในพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตแบบวิถีใหม่ แก่ประชาชนในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรค (ศูนย์ปฏิบัติการด้านข่าวโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, 2564)

ปัจจุบัน สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นสื่อที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่ง อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ โดยที่ผู้ส่งสารสามารถแบ่งปันสารไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ และสามารถโต้ตอบกัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือระหว่างผู้รับสารด้วยกันเองได้ จากข้อมูลของ Thailand Internet User Profile 2020 จากสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตของคนไทย พบว่า คนไทยมี พฤติกรรมกรใช้อินเทอร์เน็ตที่

เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2563 นี้ มีจำนวน 10 ชั่วโมง 22 นาที โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 1 ได้แก่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งมีจำนวนมากถึงร้อยละ 91.2 เมื่อมีสถานการณ์การระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ในช่วงแรกของสถานการณ์ของการแพร่ระบาด เนื่องจากเป็นโรคอุบัติใหม่ จึงมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลโดยเน้นไปที่ความรู้ความเข้าใจต่อโรค มาตรการป้องกันตนเอง หรือการปฏิบัติตนเมื่อเกิดโรคกับประชาชน ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น อินโฟกราฟิก ข้อความ คลิปวิดีโอ หรือการถ่ายทอดสดผ่านเฟซบุ๊ก เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถสอบถามข้อสงสัยได้ ซึ่งการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้น นอกจากจะเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็วแล้ว ยังสามารถสร้างการรับรู้ ความเข้าใจต่อโรค ก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรค ทำให้สังคมเข้าสู่การปฏิบัติตามวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) และรณรงค์ให้ประชาชนหันมาสนใจในสุขภาพของตนมากยิ่งขึ้น จึงนำมาซึ่งการวิจัย ในครั้งนี้ เพื่อศึกษาการเปิดรับ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และทัศนคติ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับ การรับรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์และทัศนคติต่อข้อมูลข่าวสารโรคไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์, 2563)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนในการป้องกันโควิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ในการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อป้องกันโควิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการรับรู้แนวทางป้องกันโควิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดที่แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่ใช้สมาร์ทโฟนมีจำนวนทั้งสิ้น 8,228 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 2565)

ขนาดและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

- 1) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ซึ่งสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 381 คน

- 2) วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และเลือกสุ่มแบบตามสะดวก

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะ	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1. ครุศาสตร์	1,598	74
2. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	989	46
3. เทคโนโลยีการเกษตร	182	8
4. มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,478	115
5. วิทยาการจัดการ	2,981	138
รวม	8,228	381

ข้อมูล: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนมาศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันโควิด

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการรับรู้

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales)

5	หมายความว่า	มีการรับรู้ในระดับดีมากที่สุด
4	หมายความว่า	มีการรับรู้ในระดับดี
3	หมายความว่า	มีการรับรู้ในระดับปานกลาง
2	หมายความว่า	มีการรับรู้ในระดับน้อย
1	หมายความว่า	มีการรับรู้ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales)

5	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับดีมากที่สุด
4	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับดี
3	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1	หมายความว่า	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน คือ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบเนื้อหา โครงสร้างแบบสอบถาม และปรับปรุงสำนวน ภาษาที่ใช้ให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมและสมบูรณ์ โดยวิธี IOC ซึ่งทุกข้อมีค่า 0.5 ขึ้นไปผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

2. การหาความเชื่อมั่นนำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มประชากรจำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีของ Cronbach's Alpha เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ว่า ข้อความในแบบสอบถามควรมี ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.7 ขึ้นไป (Cortina, 1993; Schmitt, 1996) และจากการทดสอบแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อมูล	ค่า Cronbach's Alpha ข้อมูล 30 ชุด
การรับรู้	0.904
การใช้ประโยชน์จากสมาร์ทโฟนในการป้องกันโควิด	0.911

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Research) และทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่า t (Independent Sample t-test) สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) การหาความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc)

ผลการวิจัย**วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์**

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 381 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 20 – 21 ปี กำลังศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 คณะวิทยาการจัดการ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ใช้สมาร์ตโฟน ผ่านสื่อเครือข่ายทางสังคม และติดตามข่าวสารออนไลน์ ในช่วงเช้า 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ มีการป้องกันและให้ความสำคัญในการป้องกันโควิดโดยการสวมหน้ากากอนามัยมากที่สุด โดยคิดว่าโอกาสเสี่ยงในการสัมผัสมากที่สุด

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตมีพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยหากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับรู้ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคโควิดมากที่สุด อยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ได้รับการป้องกันโควิดอย่างถูกต้องตามหลักอนามัย และมีข้อมูลเพื่อรับมือกับโควิดโดยใช้สมาร์ตโฟน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาข้อมูลด้านการรับรู้พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามข้อมูลด้านการรับรู้โรคไวรัสโคโรนา 2019

	ข้อมูลด้านการรับรู้	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการรับรู้
1.	การรับรู้ถึงความรุนแรงของโควิด-19	2.137	0.708	น้อย
2.	การรับรู้ประโยชน์	2.133	0.695	น้อย
3.	การรับรู้ถึงความเสี่ยง	2.091	0.734	น้อย
	รวม	2.11	0.712	น้อย

ผลการศึกษาข้อมูลด้านการรับรู้การป้องกันโควิดจากการใช้สมาร์ตโฟน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้การป้องกันโควิดจากการใช้สมาร์ตโฟนภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (มีค่าเฉลี่ย 2.11) โดยมีความรู้ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโควิด-19 มากที่สุด ในระดับน้อย (มีค่าเฉลี่ย 2.137) และรองลงมาการรับรู้ประโยชน์ (มีค่าเฉลี่ย 2.133) และ การรับรู้ความเสี่ยง (มีค่าเฉลี่ย 2.091) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด

	ข้อมูลการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการรับรู้
1.	ท่านรับรู้ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไวรัสโคโรนา 2019	2.27	0.893	น้อย
2.	ได้รับการป้องกันโควิดอย่างถูกต้องตามหลักอนามัย	2.25	0.953	น้อย
3.	มีข้อมูลเพื่อรับมือกับโควิดโดยใช้สมาร์ตโฟน	2.24	0.881	น้อย
4.	ท่านรับรู้ความรุนแรงของโรคไวรัสโคโรนา 2019	2.23	0.880	น้อย
5.	ท่านได้รับรู้ประโยชน์การป้องกันโรคโควิด	2.23	0.913	น้อย
6.	ท่านได้ข่าวสารโรคโควิดโดยใช้สมาร์ตโฟน	2.22	0.827	น้อย
7.	ท่านได้รับการปรับตัวกับสถานการณ์โควิด	2.22	0.879	น้อย
8.	ท่านคิดว่าพร้อมรับมือกับโรคโควิด	2.20	0.925	น้อย
9.	ศึกษาหาการป้องกันโควิดทุกครั้งที่มีโอกาส	2.08	0.945	น้อย
	รวม	2.21	0.899	น้อย

ผลการศึกษาข้อมูลการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด พบว่า มีการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (มีค่าเฉลี่ย 2.21) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับรู้ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคโควิดมากที่สุด อยู่ในระดับน้อย (มีค่าเฉลี่ย 2.27) รองลงมา คือ ได้รับการป้องกันโควิดอย่างถูกต้องตามหลักอนามัย (มีค่าเฉลี่ย 2.25) และมีข้อมูลเพื่อรับมือกับโควิดโดยใช้สมาร์ตโฟน (มีค่าเฉลี่ย 2.24) ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการรับรู้แนวทางป้องกันโควิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ระดับการศึกษา คณะ) แตกต่างกัน มีการรับรู้แนวทางป้องกันโควิดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ระดับการศึกษา คณะ) แตกต่างกัน มีการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลงานวิจัยในหัวข้อเรื่อง “พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต” พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับโควิดผ่าน สื่อเครือข่ายทางสังคมมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อข่าว และ สื่อบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamran, Isazadehfar, Heydari, Azgomi, & Naeim (2021) ศึกษา เรื่อง การรับรู้ความเสี่ยงและการปฏิบัติตามพฤติกรรมป้องกันที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยใช้รูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพ พบว่า ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคไวรัสโควิด 2019 ผ่านทางสื่อสังคม และอินเทอร์เน็ต มีการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและควบคุม โรคไวรัสโคโรนา 2019 น้อยกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในสื่อสังคมออนไลน์มีการเผยแพร่ข่าวสารอย่างรวดเร็ว

2. นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น คณะ แตกต่างกันมีการรับรู้การป้องกันโควิดของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวรรณ คำแสน (2564) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด - 19 ของประชาชนในเขตอำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการป้องกันควบคุมโรคจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แตกต่างกัน ประชาชนในอำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-49 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 46.07 มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อโควิด-19 ในระดับมาก

3. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตส่วนใหญ่ป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 โดย การสวมหน้ากากอนามัยมากที่สุด รองลงมา คือ การเว้นระยะห่างและ การใช้เจลล้างมือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhong, Chen, Zhan, Liang, Li (2020) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ต่อสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นในมณฑลเหอหนิง ประเทศจีน พบว่า ประชาชนชาวจีนมีการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มตัวอย่างเกือบร้อยละ 98 สวมหน้ากากอนามัยเมื่อออกจากบ้านทุกครั้ง ในช่วงที่มีการระบาดใหญ่ของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

4. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการรับรู้การป้องกันโรคโควิด-19 อยู่ในระดับน้อย โดยมีความรู้ด้านการรับรู้ความรุนแรงมากที่สุด ในระดับน้อย รองลงมาการรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้ความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพร เนาวิสุวรรณ, นภชา สิงห์วีระธรรม และนวพร ดำแสงสวัสดิ์ (2563) ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของโรคต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในประเทศไทย พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีการรับรู้ความรุนแรงของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับมาก

5. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่ามีโรคประจำตัวเพิ่มความรุนแรงมากที่สุด รองลงมา คือ ทราบว่า โรคไวรัสโคโรนา 2019 อันตรายถึงขั้นเสียชีวิตและทราบว่า โรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตราย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Al-Hanawi et al., (2020) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศซาอุดีอาระเบีย พบว่า ความรู้ และทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของประชาชนชาวซาอุดีอาระเบีย นั่นคือ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน โดยความรู้ที่ดี และทัศนคติเชิงบวกของบุคคลย่อมนำไปสู่พฤติกรรมและการปฏิบัติที่ดีในที่สุด

สรุป

พฤติกรรม การรับรู้ และการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิด ภาพรวมทั้งหมดโดยรวมอยู่ในระดับน้อยและ ปัจจัยส่วนบุคคล(อายุ ระดับการศึกษา คณะ) แตกต่างกัน มีการรับรู้แนวทางป้องกันโควิดและการใช้สมาร์ตโฟนให้เป็นประโยชน์เพื่อหาแนวทางป้องกันโควิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. นักศึกษาควรที่จะหาข้อมูลผ่าน Google และ Facebook ให้มากขึ้น เพื่อที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคโควิด-19 ที่มากขึ้น
2. นักศึกษาควรให้ความสำคัญในการป้องกันโควิดในแต่ละอย่างเท่า ๆ กัน เพื่อลดโอกาสในการติดเชื้อโควิด-19 โดยใช้สมาร์ตโฟนในการหาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโควิด-19 ได้ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ได้
3. นักศึกษาควรระมัดระวังในการป้องกันโควิด เพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้ของร่วมกับผู้อื่นและการไม่สวมหน้ากากอนามัย โดยหาความรู้เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงในการติดเชื้อโรคโควิด-19 ได้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการใช้สมาร์ตโฟน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ. (2563). *การศึกษาศาสนาการณการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019* สืบค้นจาก <http://www.shi.or.th/>
- กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข. (2564). *โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019(COVID-19)*. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>
- กิตติพร เนาวิสุวรรณ, นภษา สิงห์วีรธรรม และ นวพร คำแสงสวัสดิ์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของโรคต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)ในประเทศไทย. *วารสารสถาบันบำราศนราดูร*, 14(3), 92-103,
- ณัฐวรรณ คำแสน. (2564). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด - 19 ของประชาชนในเขตอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี*, 4(1), 33-48.
- ศูนย์ปฏิบัติการด้านข่าวโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. (2564). *ข้อมูลการรายงานของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการระบาดระลอกสาม*. สืบค้นจาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/>
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์. (2563). *พฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตของคนไทย*. สืบค้นจาก <https://www.etcha.or.th/th/>
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2565). *ระบบบริการการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. สืบค้น จาก <https://reg.pkru.ac.th/registrar/home.asp>
- Al-Hanawi, Mwale, Alshareef, Qattan, Angawi, Almubark, Alsharqi. (2020). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด - 19 ใน ประเทศ ซาอุดีอาระเบีย. *Risk Management Healthcare Policy*, 13, 733–742.
- Kamran, A., Isazadehfar, K., Heydari, H., Azgomi, R. N. D., & Naeim, M. (2021). Risk perception and adherence to preventive behaviours related to the COVID-19 pandemic: a community-based study applying the health belief model. *British Journal of Psychiatry Open*, 7, e133, 1-7.
- Schmitt, N. (1996). Uses and abuses of coefficient alpha. *Psychological Assessment*, 8(4), 350–353.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed). New York.Harper and Row Publisher.
- Zhong, Chen, Zhan, Liang, Li. (2020). ผลกระทบของการระบาดใหญ่ของโควิด-19 ต่อสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นในมณฑลเหอหนิง ประเทศจีน. *CHEST*, 158 (1), 97-105.